

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.:066 321/99-2036
Signatura: vf7rs101

Oblastní pracoviště č. 06
Okresní pracoviště Děčín

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola/zařízení:	Základní a Mateřská škola Jetřichovice, okres Děčín 407 16 Jetřichovice 83
Identifikátor ředitelství:	600 076 032 IZO: 102 000 034
Ředitelka školy:	Alena Vopátová
Zřizovatel:	Obec Jetřichovice Jetřichovice 24, 407 16
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Děčín, Lázeňská 12, 405 01 Děčín
Termín inspekce:	7. a 12. duben 1999
Inspektoři:	Marta Dolinská, Ing. Varja Paučková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Řízení školy Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., ve znění pozdějších předpisů, inventární záznamy, koncepce školy, práce žáků, žákovské notýsky. dokumentace školní družiny podle vyhl. č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Základní škola byla zřízena v roce 1991 jako jednotřídní s prvním a druhým ročníkem. Pro tento školní rok byli do prvního ročníku zapsáni dva žáci, oba však mají odklad školní docházky, proto byl otevřen druhý ročník se třemi a třetí ročník se čtyřmi žáky (tři jsou z Jetřichovic, tři z Vysoké Lípy a jeden z Rynartic). Od 1. ledna 1999 došlo v organizaci školy k podstatným změnám. Součástí školy se stala školní družina, jednotřídní mateřská škola a školní jídelna. Inspekce se zabývala především činností základní školy.

1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávacího procesu

Jako hlavní důvody vedoucí ke zřízení školy uvádí zřizovatel snahu o navrácení života do této příhraniční oblasti, značnou vzdálenost nejbližší úplné školy (Česká Kamenice, Děčín) a nedostatečnou dopravní obslužnost. Na rekonstrukci staré školní budovy vydal

zřizovatel nemalé částky a je ochoten z obecních prostředků dotovat i platy zaměstnanců a nákup učebních pomůcek. Počet žáků navštěvujících školu v předchozích letech se pohyboval mezi sedmi až osmi a stejná je prognóza i pro příští léta.

Koncepce školy zpracovaná ředitelkou školy obsahuje čtyři body:

- * získat všechny místní žáky k docházce do zdejší školy,
- * připravit žáky kvalitně pro přestup do spádové školy,
- * vytváření přátelské atmosféry ve škole,
- * individuální přístup k žákům.

Realizace stanovených cílů není upřesněna, plán činnosti pro školní rok není zpracován. Přesto lze konstatovat, že takto stanovená koncepce je částečně realizována, neboť malý počet žáků umožňuje individuální přístup i navození takřka rodinné atmosféry.

Škola se potýká s nedostatkem žáků. Přesto má zřizovatel zájem na uchování školy v obci. Koncepce školy je formulována jen obecně. Plán činnosti školy není zpracován.

2 Odborné a pedagogické řízení

2.1 Organizační struktura

V souvislosti s výše uvedenými změnami doznala původní organizační struktura školy změny. Personál školy nyní sestává ze dvou pedagogických pracovníků (ředitelky a učitelky mateřské školy), školnice a kuchařky. Učitelka mateřské školy pracuje na částečný úvazek (27 hodin) v mateřské škole a na částečný úvazek ve školní družině (ráno a přes poledne do odjezdu autobusu). Při ranním provozu jsou děti z mateřské školy a školní družiny pohromadě. V době poledního klidu přebírá dozor nad dětmi v mateřské škole školnice. Ta současně zastává funkci vedoucí školní jídelny. Pracovní úvazek ředitelky činí 23 hodiny, což je 7 hodin nad míru stanovenou nařízením vlády č. 68/1997 Sb. Náplně práce pro jednotlivé zaměstnance byly zpracovány ještě před provedenou organizační změnou a nejsou v nich zaznamenány změny, ke kterým na škole došlo. Povinnosti jednotlivých pracovníků nejsou vymezeny ani ve stávajícím školním řádu. Zaměstnanci plní své povinnosti po vzájemné dohodě a podle předchozích zvyklostí, ředitelka zatím neprovedla žádné podstatné změny.

2.2 Personální struktura

Ředitelka i učitelka mateřské školy splňují požadavky pedagogické i odborné způsobilosti. Ředitelka byla jmenována do funkce k 1. 9. 1991, potvrzena ve funkci v říjnu 1998 a znovu jmenována při novém zařazení školy k 1. lednu 1999. Učitelka mateřské školy zde působí již řadu let.

Obě pedagogické pracovnice splňují podmínky pedagogické i odborné způsobilosti, na škole působí již řadu let. Všichni pracovníci plní základní stanovené úkoly. Současné organizační změny nejsou podchyceny v organizačním řádu ani ve vnitřním řádu školy.

3 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Ředitelka zatím nereagovala na změněnou situaci a nepodnikla žádné kroky k vytvoření funkčního kontrolního systému. Průběžně provádí kontrolu práce správních zaměstnanců, ale vůbec se zatím nezabývala provozem a výchovně vzdělávací činností mateřské školy a školní družiny, přestože právě zde zjistila inspekce v květnu 1998 a

následně v říjnu 1998 závažné a přetrvávající nedostatky. V zájmu objektivit je nutno dodat, že ředitelka nemůže hospitovat v mateřské škole dopoledne v době hlavního zaměstnání, neboť v tuto dobu denně sama učí.

Kritéria hodnocení pedagogických pracovníků a správních zaměstnanců pro přiznání nadtarifních složek platu taktéž zatím nejsou zpracována.

Hodnocení žáků probíhá klasickým způsobem známkováním. V žákovských notýscích i v sešitech se při hodnocení používají známky s „minus“.

Kontrolní systém není zpracován, ředitelka zatím nereagovala na změny v organizaci školy a nepřijala opatření ke zlepšení práce v mateřské škole a školní družině. Nejsou zpracována kritéria hodnocení pracovníků školy. Hodnocení žáků je prováděno pravidelně.

4 Informační systém - vnitřní a vnější

Informační tok mezi vedením a pracovníky je zajištěn každodenním kontaktem všech pracovníků.

Rodiče jsou s hodnocením svých dětí seznamováni prostřednictvím žákovských notýsků a dvakrát ročně na třídních schůzkách. Frekvence známek z hlavních předmětů v žákovských notýscích je dostačující, vůbec se však nezapisují známky z výchov a pochvaly. Základní informace o provozu školní družiny, mateřské školy a školní jídelny jsou vyvěšeny na nástěnce ve vstupní chodbě.

Spolupráce se zřizovatelem je pravidelná a funkční. Zřizovatel o školu velmi dobře pečuje.

Žáci školy se podílejí na společenském životě obce. Přípravují veřejná vystoupení (např. při vítání občánků), své rukodělné a výtvarné práce prezentují na vánoční a velikonoční výstavě. Informace o životě školy se občas objevují i v obecních novinách „Česká silnice“.

Vnitřní informační systém je zajištěn každodenním kontaktem. V žákovských notýscích nejsou uváděny známky z výchov ani pochvaly. Velmi dobrá je spolupráce se zřizovatelem. Škola se prezentuje na veřejnosti.

5 Vedení povinné dokumentace

Kontrolována byla dokumentace základní školy a školní družiny. Z povinné dokumentace nejsou ani po sloučení s mateřskou školou zavedeny záznamy z pedagogických rad. V kontrolované třídní knize a třídním výkaze byly zjištěny některé formální nedostatky, na které byla ředitelka upozorněna.

Při druhé návštěvě školy 12. 4. 1999 si inspekce vyžádala dokumentaci školní družiny. Dle sdělení ředitelky však měla veškerou dokumentaci doma učitelka mateřské školy, aby odstranila nedostatky zjištěné při předchozích inspekcích. Proto se inspekce k úrovni dokumentace školní družiny nemůže vyjádřit.

Až na zápisy z pedagogických rad je povinná dokumentace školy vedena. Dokumentace školní družiny nebyla inspekci předložena.

6 Plnění učebních plánů, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2. Učební plány jsou v obou ročnících plněny. Další aktivity škola žákům nenabízí.

Schválené učební plány jsou plněny.

7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

MŠMT ČR povolilo škole na základě žádosti obce a doporučení ŠÚ v Děčíně výjimku z počtu žáků (č.j. 17 370/96-60 ze dne 4. 4. 1996) s podmínkou, že škola přispěje na úhradu propadu. Školský úřad vydal v roce 1998 na mzdy a odvody částku 136 796 Kč, na učební pomůcky 2 400 Kč. Obec přispěla ze svého rozpočtu na mzdy a odvody částkou 85280 Kč, na opravy a údržbu školní budovy vydala 20 870 Kč a na nákup pomůcek 1240 Kč. Učební fond bylo v tomto roce potřeba doplnit o učebnice pro žáky nově otevřeného 3. ročníku.

Prostředky přidělené škole školským úřadem nestačí plně pokrýt mzdy ani nákup učebních pomůcek. Vzniklý deficit hradí zřizovatel.

8 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Jednopodlažní školní budova byla postavena v roce 1889. V přízemí je umístěna mateřská škola, školní jídelna a kuchyň, základní škola užívá první podlaží. Zde je jedna prostorná světlá učebna vybavena nejnnutnějším nábytkem, tělocvična a ředitelna. Toalety jsou umístěny v mezipatře. Ke škole patří zahrada se vzrostlými keři a malým školním pozemkem. Z audiovizuální techniky vlastní škola radiomagnetofon a přenosnou černobílou televizi. Vybavení pomůckami je poměrně chudé, k nově zakoupeným patří Dida. Používané učebnice (Prodos a Alter) odpovídají vzdělávacímu programu, žáci využívají i pracovní sešity. Nevelká tělocvična je vybavena potřebným nářadím i náčiním, chybí jen ribstoly.

Prostory školy jsou vyhovující, vybavení školy pomůckami je slabší, ale ještě umožňuje plnění zvoleného vzdělávacího programu.

9 Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh hodin i přestávky odpovídají vyhlášce č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších úprav. Obuv a svrchní oděv odkládají žáci na věšáky, které jsou umístěny v přízemí na chodbě. Velkou přestávku tráví žáci pod dozorem ředitelky v tělocvičně. Je jen na škodu, že ani za příznivého počasí nevyužívají o hlavní přestávce školní zahradu. Pitný režim škola nezajišťuje, žáci si nosí nápoje z domova. Všech sedm žáků se stravuje ve školní jídelně. Okna tělocvičny nejsou opatřena ochranným pletivem, což může přímo ohrozit bezpečnost žáků. Vzhled kmenové učebny je poněkud strohý, málo útulný. Výzdoba je jednoduchá, málo funkční, takže učebna působí neosobně. Výtvarným pracím žáků je věnována jedna nástěnka, z pomůcek se zde nachází jen tabule písma, počítadlo a magnetická tabule s obrázky. Stejně neosobní je i schodiště vedoucí do patra.

Všechny prostory jsou udržovány v čistotě.

Rozvrh a přestávky jsou stanoveny, pracovní místa odpovídají antropometrickým požadavkům. Škola sama nezajišťuje pitný režim. Estetická úroveň kmenové učebny je slabší. Chybějící ochranné mříže v oknech tělocvičny mohou být příčinou úrazu.

10 Plnění učebních osnov

V plnění osnov se projevují určité nedostatky. Ředitelka zatím nereagovala na úpravy a doplňky osnov vzdělávacího programu Základní škola ze srpna 1998. V matematice a prvouce využívá tematické plány uveřejněné v metodickém průvodci, pro ostatní předměty nejsou tematické ani časové plány zpracovány. Porovnáním osnov matematiky se zápisy v třídní knize za školní rok 1997/98 inspekce zjistila, že se vyučovalo učivo nad rámec osnov (násobení do deseti a sčítání a odečítání do dvaceti s přechodem). Ředitelka vysvětlila, že všichni žáci základní učivo velmi dobře zvládli, proto mohli probírat i rozšiřující učivo. Zápisy ze čtení a literární výchovy nemají potřebnou vypovídací hodnotu, omezují se jen na uvedení názvu čteného článku a autora. Ve výuce se až příliš respektuje řazení učiva v učebnicích a pracovních sešitech.

Inspekce konstatuje, že osnovy v českém jazyce, matematice a prvouce jsou v globále plněny. Na závadu je přílišná orientace na učebnici.

11 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Hospitace proběhly ve třech vyučovacích hodinách (matematika, český jazyk, prvouka). Dobře promyšlená a připravená byla hodina matematiky. Podíl přímé i nepřímé práce byl vyvážený, žáci střídavě pracovali společně u tabule i samostatně do pracovních sešitů, vyučující se jim stačila věnovat individuálně podle potřeby.

Hodiny českého jazyka a prvouky nebyly dobře promyšleny, v organizaci a metodickém vedení se projevily některé nedostatky. Pokud byli žáci se samostatnou prací hotovi, nedostali další práci, nudili se nebo zlobili. Zvolené metody je málo aktivizovaly, chyběla motivace, zařazení relaxace. Méně často se využívalo pozitivní hodnocení, povzbuzení a pochvala. V obou hodinách nebyla vůbec využita tabule. Málo se využívají názorné pomůcky (např. tabule s mluvnickými jevy - pádové otázky, časování sloves, vyjmenovaná slova pro český jazyk). Výsledkem nepřiměřených nároků kladených na žáky 3. ročníku v prvouce (náročný výklad, nahromadění obtížných pojmů, nedostatečné procvičení) bylo nesplnění stanoveného cíle. V závěru obou hodin nezbyl časový prostor k ukončení, utřídění nových poznatků, zadání domácího úkolu.

Čitelnost a úhlednost písemného projevu je v obou ročnících u většiny dětí nízká. Grafické úpravy v sešitech není věnována dostatečná péče, žáci nejsou vedeni k práci s chybou, ani ve třetím ročníku nepiší opravy.

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem jsou úroveň a kvalita výuky v matematice hodnoceny jako průměrné, v českém jazyce a prvouce jako spíše podprůměrné.

12 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Dobré vědomosti projevovali žáci v matematice (hbitost, pohotovost, úsudek u žáků 3. ročníku). V obou ročnících je nízká úroveň psaní. Mnozí žáci nedodržují liniaturu, mění sklon písma i rozestupy, celková úprava, čitelnost a úhlednost jsou podprůměrné. Větší pozornost je potřeba u některých žáků věnovat zvládnutí techniky čtení s důrazem na plynulost, užívání správného slovního přízvuku a přirozené intonace.

Žáci nejsou důsledně vedeni ke kázni, samostatnosti a zodpovědnosti, nemají osvojeny některé pracovní návyky. Zvláště patrné je to u žáků 2. ročníku, kteří při samostatné práci neplnili zadaný úkol, v průběhu hodiny vykřikovali a svým chováním průběh hodiny narušovali. Zde je zřejmý nedostatek důslednosti ze strany vyučující.

Celkově však vládne ve škole příjemná atmosféra. Vůči dospělým se žáci chovají bezprostředně, ale zdvořile, projevují ochotu pomoci. Ke své vyučující mají důvěru, svěřují se jí se svými starostmi i radostmi.

Žáci mají dobré vědomosti v matematice, úroveň psaní je celkově nízká. Nemají osvojeny některé pracovní návyky. Vůči dospělým se chovají vstřícně a bezprostředně.

13 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Obě vyučující mají problémy s účastí na různých vzdělávacích akcích. Mnohé jsou pro ně nedostupné nejen díky nedostatečné dopravní obslužnosti, ale také proto, že v případě jejich nepřítomnosti ve škole nelze zajistit zastupování.

Škola neodebírá žádný odborný časopis a teprve nedávno si ředitelka objednala odbornou literaturu zaměřenou na řízení školy. Chybí i literatura, ze které by bylo možno čerpat další inspiraci pro zlepšení kvality vyučování.

Obě učitelky se jen obtížně mohou zúčastňovat různých vzdělávacích akcí, proto je nezbytně potřeba doplňovat si vzdělání studiem odborných časopisů a literatury.

14 Další zjištění

Dopravní výchova

Dopravní výchově se věnuje pozornost v rámci prvouky a tělesné výchovy, žáci jsou seznamováni s dopravními značkami a dopravními situacemi. Škola se zúčastnila dopravní soutěže a soutěže „Děti pozor, červená“.

ZÁVĚRY

Současný stav v řídicí činnosti je neuspokojivý. Některé z uvedených nedostatků jsou způsobeny objektivními důvody (malá zkušenost, krátká doba, která uplynula od sloučení obou subjektů), některé vyplývají z neznalosti problematiky řízení, mnohé jsou však důsledkem liknavého přístupu a malé iniciativy ze strany vedení.

Pro plnění vzdělávacího programu má škola průměrné materiálně technické a prostorové podmínky. Rezervy jsou ve výchovně vzdělávací činnosti, v přípravě a organizaci výchovně vzdělávacího procesu.

Celkově je řízení školy hodnoceno jako podprůměrné, podmínky a průběh vzdělávacího procesu jsou hodnoceny jako spíše průměrné.

Na základě těchto zjištění doporučuje ČŠI provést na škole v příštím školním roce komplexní inspekci.

Doporučení k další činnosti

- *zpracovat systém kontrolní činnosti, zajistit zpětnou vazbu,*
- *postupně odstranit nedostatky zjištěné při předchozí inspekci v činnosti mateřské školy a školní družiny,*
- *zaměřit se na zlepšení kvality vyučování, věnovat pozornost studiu metod a forem práce na málotřídní škole (studium odborné literatury a časopisů),*
- *organizovat pedagogické rady, z jednání pořizovat zápisy,*

